

Domov>Iskanje pravnih strokovnjakov>Vrste pravnih poklicev

Rodzaje zawodów prawniczych

Belgija

Poniżej przedstawiono w zarysie różne zawody prawnicze w Belgii.

Zawody prawnicze – wprowadzenie

Ta część zawiera informacje dotyczące zawodów prawniczych takich jak:

oskarżyciele publiczni/prokuratorzy,

sędziowie,

adwokaci,

notariusze oraz

komornicy sądowi.

Oskarżyciele publiczni/prokuratorzy

Organizacja

Jako **oskarżyciele publiczni** (*ministère public/openbaar ministerie*) występują funkcjonariusze wymiaru sprawiedliwości będący wykwalifikowanymi sędziami (*magistrats/magistraten*) skierowani do **prokuratury** (*parquet/parket*) lub do **inspekcji pracy** (*auditeur*). Pełnią oni obowiązki służbowe w okręgu sądu, w którym zostali ustanowieni.

Na szczeblu okręgu sądowego prokurator królewski (*procureur du Roi/procureur des Konings*) oraz jego pierwsi zastępcy i pozostali zastępcy występują w charakterze oskarżyciela publicznego przy sądzie pierwszej instancji (*tribunal de première instance/rechtbank van eerste aanleg*), w szczególności przed sądem dla nieletnich, który jest wydziałem sądu pierwszej instancji. Pełnią tę funkcję również w sądzie policyjnym (*tribunal de police/politierechtbank*) oraz sądzie gospodarczym w danym okręgu sądowym.

W sądach pracy pierwszej instancji (*tribunaux du travail/arbeidsrechtbanken*) funkcję tę pełni **oskarżyciel przy sądzie pracy** (*auditeur du travail/arbeidsauditeur*), którego wspomagają zastępcy oraz, jeżeli zajdzie taka potrzeba, pierwsi zastępcy. Występują również w charakterze oskarżyciela publicznego w sądzie poprawczym (*tribunal correctionnel/correctionele rechtbank*), który jest wydziałem sądu pierwszej instancji, lub w sądzie policyjnym w sprawach karnych wchodzących w zakres ich właściwości.

Na szczeblu sądów apelacyjnych (*cour d'appel/hof van beroep*) i **sądów pracy drugiej instancji** (*cour du travail/arbeidshof*) funkcję oskarżyciela publicznego pełni **prokurator generalny** (*procureur-général/procureur-generaal*), który kieruje pracą funkcjonariuszy wymiaru sprawiedliwości w prokuraturze generalnej oraz generalnej inspekcji pracy i nadzoruje ich. W prokuraturze generalnej prokuratora generalnego wspomagają: pierwszy rzecznik generalny (*premier avocat général/eerste advocaat-generaal*), rzecznicy generalni (*avocats généraux/advocaten-generaal*) i zastępcy prokuratora generalnego (*substituts du procureur général*). W generalnej inspekcji pracy funkcję wspomagającą pełnią pierwszy rzecznik generalny, rzecznicy generalni i zastępcy generalni (*substituts généraux/substituten-generaal*).

W Sądzie Kasacyjnym funkcję oskarżyciela publicznego pełni **prokurator generalny przy Sądzie Kasacyjnym**, którego wspomagają pierwszy rzecznik generalny i rzecznicy generalni. Pomimo tej samej nazwy funkcja oskarżyciela publicznego w tym przypadku jest zupełnie odmienna. W związku z tym Sąd Kasacyjny nie orzeka co do istoty sprawy, ale weryfikuje zgodność z prawem i rzetelność dotychczasowego postępowania.

Oskarżyciel publiczny jest **niezależny** w prowadzeniu indywidualnych postępowań przygotowawczych i ściganiu, bez uszczerbku dla kompetencji właściwego ministra do wszczynania ścigania i wydawania wiążących wytycznych w odniesieniu do polityki kryminalnej, w tym w zakresie polityki dochodzenia i ścigania.

Rola i zadania

Oskarżyciel publiczny odpowiada za realizację szeregu zadań i obowiązków. Jego zadania i obowiązki obejmują **prowadzenie i monitorowanie** zarówno **spraw karnych**, jak i **spraw cywilnych**.

W sprawach karnych prokuratorzy zapewniają (w interesie publicznym) właściwy przebieg i rozstrzygnięcie postępowania karnego. Wykonują oni swoje czynności zarówno na etapie rozstrzygania sprawy co do jej istoty, jak i podczas poprzedzającego ją postępowania informacyjnego (*procédure de l'information*) i przygotowawczego (*procédure de l'instruction*) – w sądach śledczych (*juridictions d'instruction*): w izbie doradczej (*chambre du conseil/raadkamer*) i izbie oskarżeń (*chambre des mises en accusation/kamer van inbeschuldigingstelling*). Podczas rozprawy stoją na straży stosowania prawa karnego, czuwając jednocześnie, aby podjęto wszelkie konieczne czynności zmierzające do właściwego wykonania orzeczonych kar. **W sądzie przysięgłych** (*cour d'assises/hof van assisen*) funkcję oskarżyciela publicznego pełni prokurator generalny przy sądzie apelacyjnym, który jednak może delegować swoje zadania na innego członka prokuratury.

W sprawach cywilnych prokurator działa z urzędu w przypadkach przewidzianych w ustawie i w każdym przypadku, gdy wymaga tego porządek publiczny. W tych sprawach prokuratura wydaje opinie (pisemną lub ustną) dotyczącą danej sprawy. Prokurator ma obowiązek wydania opinii w sprawach dotyczących konkretnych zagadnień, wymienionych w art. 764 akapit pierwszy belgijskiego kodeksu postępowania sądowego (Code judiciaire/Gerechtelijk Wetboek). Może również wydawać opinie we wszystkich innych sprawach, w których uzna to za stosowne, o ile znajduje się to w jego właściwości. Sąd może również zwrócić się o wydanie takiej opinii (art. 764 ust. 2 kodeksu postępowania sądowego).

Poza głównymi zadaniami w ścisłym tego słowa znaczeniu prokurator jest również, w zakresie swojej właściwości, organem upoważnionym do **odpowiedniego monitorowania i wykonywania orzeczeń i wytycznych dotyczących polityki kryminalnej**.

Wytyczne polityki kryminalnej określa minister sprawiedliwości po konsultacjach z kolegium prokuratorów generalnych (złożonym z pięciu prokuratorów generalnych przy sądach apelacyjnych).

Kolegium, pod zwierzchnictwem ministra sprawiedliwości, podejmuje decyzje mające na celu zapewnienie wysokiego stopnia spójności w zakresie opracowywania i koordynacji polityki oraz właściwego funkcjonowania prokuratury w ujęciu ogólnym.

Właściwość kolegium obejmuje całe terytorium królestwa, a jego decyzje mają moc wiążącą dla prokuratorów generalnych przy sądach apelacyjnych i dla wszystkich członków prokuratury działających pod ich zwierzchnictwem i kierownictwem.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej [prokuratury](#).

Sędziowie

Organizacja

Państwo belgijskie opiera się na zasadzie trójpodziału władzy na władzę ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą. Sądownictwo jest niezależne. Istnieje rozróżnienie na sędziów (*la magistrature assise/de zittende magistratuur*), do których zaliczają się sędziowie w sądach niższej instancji (*juges/rechters*) i radcy w sądach wyższej instancji (*conseillers/raadsheren*) oraz prokuratorów (*la magistrature debout/de staande magistratuur*) – zob. wyżej oskarżyciele publiczni/prokuratorzy.

Władzę sądowniczą sprawują sądy i trybunały, które rozstrzygają spory i kontrolują legalność aktów władzy wykonawczej.

Na ogół funkcjonariuszy wymiaru sprawiedliwości, którzy zasiadają w sądach niższych instancji, nazywa się „sędziami” (*juges*), podczas gdy funkcjonariuszy zasiadających w sądach wyższej instancji nazywa się „radcami” (*conseillers*).

Rola sędziów polega na zastosowaniu odpowiednich przepisów prawnych do przedstawionego im stanu faktycznego w sprawach cywilnych, a także w sprawach dotyczących czynu przestępnego.

W niektórych sądach obok sędziów zawodowych zasiadają sędziowie niezawodowi. Sędziowie niezawodowi orzekają w następujących sądach:

sąd gospodarczy: sędziowie zawodowi i niezawodowi sędziowie-doradcy (*juges consulaires/consulaire rechters*)

sąd pracy: sędziowie zawodowi i niezawodowi ławnicy (*juges sociaux/sociale rechters*)

sąd penitencjarny: sędziowie zawodowi i niezawodowi asesory sądu penitencjarnego (*assesseurs en application des peines/assessoren in straitvoeringszaken*)

Służby prokuratorskie pełnią w ramach systemu sądownictwa własną misję społeczną, która oprócz przestrzegania przepisów prawa karnego obejmuje również zadania o charakterze cywilnym, m.in. w dziedzinie prawa socjalnego, prawa dotyczącego małoletnich i prawa handlowego.

Zarządzanie i wsparcie

Kolegium Sądów i Trybunałów

Sądy i trybunały są częścią systemu władzy sądowniczej. Przyczyniają się one, w ramach demokratycznego państwa prawa i w granicach uprawnień przyznanych im przez ustawodawcę, do rozwiązywania sporów lub zapobiegania im w sposób niezależny, bezstronny i profesjonalny, z poszanowaniem przepisów prawa i z wykorzystaniem dostępnych środków, tak aby osiągnąć jak najlepszą jakość.

Kolegium pomaga sądom w wykonywaniu ich głównego zadania:

wnosząc o odpowiednie zasoby w sposób przejrzysty, profesjonalny i uzasadniony i zapewniając ich optymalne wykorzystanie;

pełniąc funkcję rzecznika ds. zarządzania sądami i trybunałami wobec podmiotów zewnętrznych;

zapewniając wsparcie w zarządzaniu sądami i trybunałami

Kolegium Prokuratorów

Kolegium Prokuratorów (Collège du ministère public/College van het openbaar ministerie) składa się, oprócz pięciu prokuratorów generalnych, z prokuratora federalnego, trzech członków Rady Prokuratorów Królewskich oraz jednego członka Rady Prokuratorów Inspekcji Pracy. Wspólnie zajmują się oni wszystkimi kwestiami związanymi z dobrym zarządzaniem służbami prokuratorskimi.

Przewodniczący Kolegium Prokuratorów Generalnych jest również przewodniczącym Kolegium Prokuratorów.

W pierwszej kolejności Kolegium Prokuratorów wspiera, w zakresie zarządzania, wykonywanie polityki karnej określonej przez Kolegium Prokuratorów Generalnych. W drugiej kolejności dąży do zapewnienia ogólnej jakości działań prokuratury, w szczególności w dziedzinie komunikacji, zarządzania wiedzą, komputeryzacji, pomiaru obciążenia pracą, procesów roboczych, statystyki i strategicznego zarządzania zasobami ludzkimi. Ponadto zapewnia organom sądowym – tj. prokuraturom generalnym, generalnym inspektoratom pracy, prokuraturom królewskim, inspektoratom pracy i prokuraturze federalnej – wsparcie w kwestiach zarządzania.

W celu realizacji tych zadań Kolegium Prokuratury stosuje wszelkie niezbędne środki i może wydawać wiążące zalecenia i wytyczne.

Jego posiedzenia odbywają się raz w tygodniu. Kolegium regularnie organizuje konsultacje z Ministrem Sprawiedliwości.

Opinie

Rada Konsultacyjna Sądownictwa

Rada Konsultacyjna Sądownictwa (Conseil consultatif de la magistrature/Adviesraad van de magistratuur) jest przedstawicielem wymiaru sprawiedliwości w kontaktach z władzami we wszystkich sprawach związanych ze statusem, warunkami pracy i prawami sędziów.

Niezależne organy wymiaru sprawiedliwości i organy na szczeblu federalnym

Najwyższa Rada Wymiaru Sprawiedliwości

Kontrola i opinie

Najwyższa Rada Wymiaru Sprawiedliwości (Conseil supérieur de la Justice/Hoge Raad voor Justitie) wspomaga belgijski wymiar sprawiedliwości w lepszym funkcjonowaniu, odgrywając decydującą rolę w wyborze i mianowaniu sędziów, sprawując zewnętrzną kontrolę nad jego funkcjonowaniem, w szczególności poprzez prowadzenie audytów i dochodzeń w konkretnych sprawach oraz rozpatrywanie skarg, a także wydając opinie.

Rada ta organem niezależnym od parlamentu, rządu i sądownictwa.

Instytut Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości

Szkolenia

Instytut Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (Institut de formation judiciaire/Instituut voor Gerechtelijke Opleiding) jest niezależnym organem federalnym odpowiedzialnym za opracowanie i wdrożenie kompleksowej polityki rozwoju i szkolenia sędziów i pracowników wymiaru sprawiedliwości w celu przyczynienia się do zapewnienia wymiaru sprawiedliwości wysokiej jakości.

Adwokaci

Rola i zadania

Adwokat jest osobą wykonującą zawód prawniczy oraz pełniącą określone funkcje w wymiarze sprawiedliwości. Podlega on zasadom etyki zawodowej, które gwarantują mu **całkowitą niezależność**. Ponadto jest zobowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej.

Wyszkolenie adwokata ma na celu umożliwienie mu podejmowania się spraw z różnych dziedzin prawa, które często są wzajemnie powiązane (prawa spółek, prawa administracyjnego, prawa budowlanego i planowania przestrzennego, prawa finansowego, prawa rodzinnego itp.). W miarę rozwoju kariery zawodowej adwokat może się wyspecjalizować w jednej lub kilku dziedzinach, w których nabył wiedzę specjalistyczną.

Rolą adwokata jest wspieranie klientów nie tylko przed sądami, ale również we wszystkich sytuacjach, w których mogą potrzebować wsparcia ze strony prawnika, rzecznika lub w sprawach wymagających sporządzenia pisma. Adwokat może być również osobą wspierającą psychicznie swoich klientów.

Ogólnie rzecz ujmując, adwokat występuje w potrójnej roli:

doradcy

rozjemcy

obrońcy.

Adwokat może wytaczać powództwa i bronić swoich klientów we wszystkich belgijskich sądach [w sądzie policyjnym, przed sędzią pokoju (*justice de paix /vredegerecht*), w sądzie pierwszej instancji, sądzie gospodarczym, sądzie pracy pierwszej instancji, sądzie apelacyjnym, sądzie pracy drugiej instancji, sądzie przysięgłych oraz Radzie Stanu], jak również w innych państwach Unii Europejskiej.

Może również uczestniczyć w postępowaniu arbitrażowym lub mediacyjnym, w ramach alternatywnych metod rozwiązywania sporów (ADR) lub na dowolnym zgromadzeniu lub posiedzeniu.

Adwokat podejmuje działania nie tylko w przypadku sporów. Dzięki poradom ze strony adwokata lub dzięki sporządzonym przez niego umowom można niejednokrotnie uniknąć postępowania sądowego.

Adwokat może również pomóc w przypadku najmu lub kupna nieruchomości, założenia spółki, niewypłacalności lub też zawierania umowy o pracę z nowym pracodawcą, w razie wypadku lub napaści, w przypadku wezwania do sądu lub w razie separacji itp.

Adwokat dla każdego:

Osobom o ograniczonych środkach prawo zapewnia możliwość skorzystania z pomocy prawnej (dawniej zwanej *pro deo*) lub wsparcia prawnego:

Pomoc prawna pozwala na korzystanie z całkowicie lub częściowo nieodpłatnych usług adwokata. Istnieją dwa warianty udzielania pomocy prawnej:

podstawowa pomoc prawna (*aide juridique de première ligne/eerstelijnsbijstand*), która jest dostępna dla wszystkich, bez progu dochodów. Chodzi o dyżury adwokackie, podczas których adwokaci pozostają do dyspozycji klientów, udzielając im krótkich porad w sprawach takich jak: pierwsza porada prawna, prośba o udzielenie informacji itp.

Właściwymi organami odpowiedzialnymi za udzielanie podstawowej pomocy prawnej są komisje ds. pomocy prawnej (*Commissions d'Aide Juridique /Commissies voor Juridische Bijstand*).

kwalifikowana pomoc prawna (*aide juridique de deuxième ligne/tweedelijnsbijstand*), która jest dostępna jedynie w przypadku spełnienia pewnych warunków dotyczących dochodów lub też w zależności od zaistnienia określonych sytuacji. Pomoc ta, w zależności od sytuacji całkowicie lub częściowo nieodpłatna, pozwala na ustanowienie adwokata, który będzie bardziej szczegółowo doradzał klientowi w toku postępowania sądowego lub administracyjnego, a także który może wziąć udział w postępowaniu mediacyjnym.

Właściwymi organami odpowiedzialnymi za udzielanie tego typu pomocy prawnej są biura ds. pomocy prawnej (*Bureaux d'Aide Juridique/Bureaus voor Juridische Bijstand*).

Pomoc w postaci zwolnienia od kosztów sądowych obejmuje całkowite lub częściowe zwolnienie z kosztów postępowania (opłaty sądowe, opłaty rejestracyjne, opłaty urzędników sądowych, opłaty za czynności notarialne, opinie biegłych itp.). W celu uzyskania takiej pomocy klient osobiście lub przez adwokata zwraca się do właściwego biura (*bureau d'assistance judiciaire*).

Właściwe organy

Wszyscy adwokaci należą do samorządu zawodowego adwokatów. Obecnie w Belgii istnieje 25 izb adwokackich.

Zrzeszenie Francuskojęzycznych i Niemieckojęzycznych Izb Adwokackich (Ordre des Barreaux Francophones et Germanophone; O.B.F.G.) jest organizacją, która zrzesza wszystkie izby wspólnoty francuskiej i niemieckojęzycznej Belgii (czyli 11 izb francuskojęzycznych i 1 izbę niemieckojęzyczną). Zrzeszenie Izb Adwokackich Wspólnoty Flamandzkiej (Orde van Vlaamse Balies; O.V.B.) jest organizacją, która zrzesza wszystkie izby adwokackie wspólnoty flamandzkiej Belgii (13 izb).

W celu uzyskania informacji na temat zawodu adwokata można zapoznać się z następującymi stronami internetowymi:

[Francuskojęzyczne i niemieckojęzyczne izby adwokackie Belgii](#)

[Niderlandzkojęzyczne izby adwokackie](#)

Dostęp do tej bazy danych jest **nieodpłatny**.

Notariusze

Notariusze są **funkcjonariuszami publicznymi** powoływani przez króla, których rola polega w szczególności na uwierzytelnianiu czynności, które są dokonywane w ich obecności. Niektóre czynności (*actes authentiques/authentieke akten*) wymagają bowiem z mocy prawa udziału notariusza w celu potwierdzenia umowy zawartej przez strony (sporządzania dokumentów urzędowych). Z usług notariusza należy na przykład skorzystać w celu sprzedaży nieruchomości. Poza sporządzaniem dokumentów urzędowych notariusz świadczy też usługi związane ze sprawami spadkowymi, sporządzeniem umowy prywatnej, wydawaniem opinii itp.

Do kompetencji notariuszy należą głównie trzy ważne dziedziny:

prawo rzeczowe dotyczące nieruchomości (sprzedaż nieruchomości, kredyt itp.),

prawo rodzinne (małżeńska umowa majątkowa, spadki, rozwody itp.) oraz

prawo handlowe (zakładanie spółek itp.).

Istnieje również **Krajowa Izba Notarialna** (Chambre nationale des notaires/Nationale Kamer van Notarissen). Jej główne **zadania** to:

reprezentowanie belgijskich notariuszy wobec władz i instytucji w zakresie swoich kompetencji,

ustalanie zasad etyki zawodowej

kierowanie do izb notarialnych odpowiednich zaleceń dotyczących odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Na poziomie prowincji działają również izby notarialne, będące organami dyscyplinarnymi samorządu zawodowego, których nadrzędnym zadaniem jest czuwanie nad przestrzeganiem zasad etyki zawodowej i rozstrzyganie sporów natury zawodowej (na przykład rozpatrywanie skarg). Rozpatrywaniem skarg dotyczących notariuszy zajmuje się również [państwowa służba ds. mediacji](#) (www.ombudsnotaire.be).

Ponadto notariusze są zrzeszeni w Królewskiej Federacji Belgijskiego Notariatu – Fednot (Fédération Royale du Notariat Belge/Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat). Fednot jest stowarzyszeniem zawodowym notariuszy, które wspiera kancelarie notarialne, wydając opinie prawne, udzielając porad i wydając zalecenia dotyczące zarządzania kancelariami, zapewniając rozwiązania informatyczne i szkolenia oraz publikując informacje kierowane do ogółu społeczeństwa. Fednot obejmuje sieć 1 150 kancelarii i 1 550 notariuszy oraz 8 000 osób współpracujących.

Więcej informacji można znaleźć na [stronie internetowej Królewskiej Federacji Belgijskiego Notariatu](#).

Inne zawody prawnicze

Komornicy sądowi

Komornik sądowy jest **urzędnikiem wymiaru sprawiedliwości i funkcjonariuszem publicznym**, który sprawuje swoją funkcję w ramach **wykonywania wolnego zawodu**. Oznacza to, że posiada dwojaką tożsamość zawodową: z jednej strony jest funkcjonariuszem administracji publicznej, z drugiej strony sprawuje swoją funkcję w sposób **niezależny**.

Komornik sądowy jest **urzędnikiem wymiaru sprawiedliwości i funkcjonariuszem publicznym** właśnie dlatego, że państwo powierzyło mu wykonywanie części władzy publicznej. Z tego powodu nie może odmówić podjęcia działania na odpowiednio złożony wniosek, chyba że zasady etyki zawodowej lub prawo na to nie zezwalają, jak w przypadku konfliktu interesów lub niezgodności wniosku z prawem. Komornik nie działa zatem nigdy z własnej inicjatywy, lecz zawsze

na wniosek osoby, która powierzyła mu wykonanie czynności urzędowej. Podczas każdej czynności komornik musi realizować różne obowiązki prawne. Ponadto może on pobierać opłaty za wykonane czynności w celu częściowego lub całkowitego pokrycia poniesionych kosztów.

Jako **osoba wykonująca wolny zawód** komornik sądowy działa w sposób niezależny i bezstronny. Ponadto jego doświadczenie zawodowe ma służyć wszystkim członkom społeczeństwa. Oznacza to, że nie otrzymuje on wynagrodzenia, zwrotu kosztów, ani żadnego dodatku funkcyjnego od władz. Musi zatem sam ponosić wszystkie koszty.

Zakres działania komornika sądowego można podzielić na dwie główne kategorie: **czynności zwane „pozasądowymi”** (odzyskiwanie długu za zgodą dłużnika, protokół stanu faktycznego) i **czynności „sądowe”** (doręczenie, wykonanie orzeczeń). W trakcie tych czynności do jego obowiązków należy często udzielanie informacji na temat sposobu, w jaki można korzystać ze swoich praw, a także udzielanie odpowiedzi na pytania dotyczące uprawnień komornika. Komornik udziela tych informacji zarówno osobie, która korzysta z jego usług, jak i podmiotom, których dotyczą podejmowane przez niego czynności.

W każdym okręgu sądowym istnieje **izba**, w której skład wchodzi wszyscy komornicy sądowi z **danego okręgu**. Główne obowiązki izby polegają na zapewnianiu przestrzegania przez komorników sądowych z okręgu zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej oraz przepisów ustawowych i wykonawczych, które ich dotyczą, jak również na rozstrzyganiu sporów, które mogą zaistnieć między komornikami.

Istnieje również Krajowa Izba Komorników Sądowych Belgii (Chambre nationale des huissiers de justice de Belgique/Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders van België), której główne **zadania** obejmują:

zapewnianie jednolitych zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej i zasad etyki zawodowej komorników sądowych
obrona interesów jej członków oraz
reprezentowanie ich.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej [Krajowej Izby Komorników Sądowych Belgii](#).

Inne

Sędziów i prokuratorów wspomaga personel administracyjny i merytoryczny: sekretarze, referendarze, asystenci prokuratorscy (*juristes de parquet* /*parketjuristen*), sekretarze prokuratury (*secrétaires de parquet*) oraz personel administracyjny.

W każdej rozprawie oprócz sędziego bierze również udział **sekretarz** (*greffier/griffier*). Sekretarz wspomaga pracę sędziego, na przykład przygotowując akta na rozprawę. W trakcie rozprawy sporządza protokół przebiegu rozprawy oraz pilnuje, by wszystkie sporządzone dokumenty zostały właściwie sporządzone. Innymi słowy, zapewnia wykonanie zadań administracyjnych i rachunkowych sekretariatu oraz je koordynuje. W każdym sądzie mieści się sekretariat (*greffe*), którym kieruje główny sekretarz (*greffier en chef/hoofdgriffier*). W sekretariacie sądu pracuje jeden lub kilku sekretarzy w zależności od wielkości sądu. Sekretarze współpracują z kolei pracownicy administracyjni.

Referendarze (*référéndaires/referendarissen*) są prawnikami, którzy pomagają sędziom sporządzać wyroki w sądach. Współpracują przy sporządzaniu akt sądowych, pod nadzorem jednego lub kilku sędziów i zgodnie z ich instrukcjami. Analizują akta, zagadnienia prawne i przygotowują projekty wyroków w odniesieniu do kwestii prawnych.

Funkcjonariusze wymiaru sprawiedliwości mogą zwracać się do asystentów (*juristes/juristen*) o opracowanie aspektów prawnych sprawy. W prokuraturze nazywa się ich „asystentami prokuratorскими” (*juristes de parquet/parketjuristen*). Asystenci prokuratorscy przeprowadzają w szczególności kwerendy prawne, zbierają i przechowują informacje, przygotowują wezwania do sądu, pod nadzorem i na podstawie instrukcji jednego lub kilku prokuratorów.

W każdej prokuraturze mieści się sekretariat prokuratury kierowany przez głównego sekretarza. Sekretarze w prokuraturze wspomagają prokuratorów, w szczególności w pracy w zakresie dokumentacji i kwerend oraz przygotowywaniu akt sprawy. Aktualizują dokumenty oraz rejestry prokuratury, dokonują archiwizacji itp. Liczba sekretarzy w prokuraturze zależy od jej wielkości. Sekretarze w prokuraturze współpracują z kolei pracownicy administracyjni.

W sekretariatach sądów i w sekretariatach prokuratury pracuje wielu pracowników administracyjnych. Personel administracyjny zapewnia obsługę administracyjną wpływających akt sądowych i wprowadzanie danych do rejestrów. Współpracownicy administracyjni zajmują się pocztą i rejestracją pism oraz zapewniają obsługę interesantów w sekretariacie sądu lub prokuratury.

Więcej informacji na temat tych zawodów można znaleźć [w tym dokumencie](#) (378 Kb)

Organizacje, które udzielają bezpłatnych porad prawnych

Każdy obywatel ma prawo do **pierwszej bezpłatnej porady prawnej** od prawnika. Chodzi o **podstawową pomoc prawną**:

informacje praktyczne,
informacje prawne,
pierwszą opinię prawną lub
odesłanie do specjalistycznej organizacji.

Nie chodzi tu o natychmiastowe uregulowanie sprawy, lecz o **wstępne wskazówki**. Dyżury prawne organizuje się w organach wymiaru sprawiedliwości, sądach pokoju, punktach porad prawnych (*maisons de justice/justitiehuisen*), niektórych administracjach wspólnotowych, większości publicznych ośrodków pomocy społecznej (*centres publiques d'action sociale/openbare centra voor maatschappelijk welzijn*, CPAS) i przy różnych stowarzyszeniach niekomercyjnych posiadających działy prawne.

Aby uzyskać więcej informacji, można zapoznać się z broszurą online: [Pomoc prawna: lepszy dostęp do wymiaru sprawiedliwości](#).

Prawnicze bazy danych

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej [Federalnej Służby Publicznej Wymiaru Sprawiedliwości](#) (Ministerstwo Sprawiedliwości).

Ostatnia aktualizacja: 28/07/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.